

علی ملکی خبرنگار گروه سیاست

روز دوشنبه ۱۶ تیر مسعود پزشکیان در مقابل تاکر کارلسون، یکی از چهره‌های مطرح رسانه‌ای آمریکا نشست تا صدای ایران در غربت رسانه‌ای شنیده شود. اصل این گفت‌وگو گامی مهم در عرصه دیپلماسی عمومی بود، اما آیا این گام به درستی برداشته شد؟ آیا کلمات و مفاهیم همان‌طور که حلقه مشاوران ریاست‌جمهوری فکر می‌کردند، فقط به گوش آمریکایی‌ها رسید یا بیشتر پیام ضعف را در داخل مخابره کرد؟ انتقادات زیادی به بخش‌هایی از صحبت‌های پزشکیان وارد شد. از انتقاد از مرزبندی میان ترامپ و نتانیاهو گرفته تا تحلیل‌هایی درباره توانمندی ترامپ در آوردن صلح به منطقه و شاید بیگانگی حلقه مشاوران با عمق شعار پنجاه‌ساله «مرگ بر آمریکا». اینکه چرا پزشکیان در این مصاحبه در جایگاه دفاعی قرار گرفت و اینکه آیا جای خالی قدرت بازدارندگی ایران احساس نمی‌شد؟ این مصاحبه در شرایطی انجام شد که ایران یک دفاع همه‌جانبه ۱۲ روزه را متحمل شده، در برابر تجاوزی که بدون چراغ سبز ایالات متحده انجام نمی‌گرفت. بنابراین پاسخ‌ها و مواضع به پرسشگر آمریکایی باید با توجه به این موضوع صورت‌بندی می‌شدند، نه‌اینکه تصور ششوداگرپیش ازدفاع ۱۲ روزه هم این مصاحبه انجام می‌گرفت، همین پاسخ‌ها به سؤالات داده می‌شد. با وجود همه انتقادات، نکات مثبتی نیز در این گفت‌وگو وجود داشت که علی‌رغم حصر رسانه‌ای، فرصتی برای دیپلماسی عمومی در شرایط انزوای رسانه‌ای ایجاد کرد. تبیین همبستگی ملی مردم ایران و مواضع صریح در قبال همکاری با آژانس هم از نکات مثبت این مصاحبه بود.

■ ■ ■

مخاطبان مصاحبه با یک آمریکایی فقط آمریکایی نیستند

مصاحبه مسعود پزشکیان با تاکر کارلسون، در نگاه اول فرصتی برای دیپلماسی عمومی و شکستن انزوای رسانه‌ای ایران به نظر می‌رسید، اما برای ارزیابی موفقیت‌آمیز بودن این گفت‌وگو، نخستین گام درک صحیح از مخاطب اصلی این مصاحبه است.

اگر هدف اصلی چنانچه حامیان دولت مدعی آن هستند تحت تأثیر قرار دادن مخاطب آمریکایی، به ویژه طر‌قداران ترامپ بوده، این رویکرد به منظور ایجاد این تصور که ترامپ در حال افتادن به دام جنگ‌افروزی نتانیاهو است، تا حدی قابل درک به نظر می‌رسد. این گروه از مخاطبان ممکن است به دنبال روایتی باشند که مسئولیت درگیری‌های منطقه را به دوش ترامپ برداشته و آن را به نتانیاهو و اسرائیل نسبت دهد و خطر افتادن ترامپ را به آن‌ها گوشزد کند. اما این استراتژی، با یک ایراد اساسی مواجه است و آن هم اینکه دیواری میان مخاطبان ایرانی و آمریکایی وجود ندارد. چه اینکه از لحظه اعلام خبر مصاحبه تا روز انتشار، فضای رسانه‌ای کشور در انتظار این گفت‌وگو بود و حتی در این میان یک گفت‌وگوی دیگر با عنوان مصاحبه پزشکیان و کارلسون منتشر شد. بنابراین به نظر می‌رسد مصرف داخلی این مصاحبه بسیار بیشتر از حد تصور مشاوران رئیس‌جمهور بود. به عنوان مثال مخاطب داخلی که سال‌هاست با روایت‌های خاصی از روابط ایران و آمریکا درگیر شده، ممکن است تفکیک قابل‌شدن میان ترامپ و نتانیاهو یا دیدگاه‌هایی نظیر «امریکا قصد تروور مرا نداشته، بلکه اسرائیل بود» را درک نکند و حتی آن را نوعی تناقض در مواضع رسمی کشور تلقی کند. بنابراین، اگر مخاطب اصلی این مصاحبه، «آمریکا» فرض شده باشد، این فرضیه با توجه به عدم امکان تفکیک مخاطبان و پیامدهای آن برای افکار عمومی داخلی، محل تردید جدی است. پرسش این است که آیا این گفت‌وگو، با در نظر گرفتن پیچیدگی‌های افکار عمومی داخلی و خارجی، توانست پیام واحد و منسجمی را منتقل کند؟ یا اینکه به دلیل تفاوت در انتظارات مخاطبان، در عمل به سردرگمی بیشتر دامن زد؟

گفت‌وگوی رئیس‌جمهور با تاکر کارلسون را چگونه تحلیل کنیم؟

سفید و سیاه یک مصاحبه

مرگ بر آمریکا هم مربوط به ۲۵ سال قبل از پیروزی انقلاب اسلامی است، جایی که آمریکا دولت قانونی مصدق را که مورد حمایت مردم بود به سقوط کشاند.

ایران را گوشه رینگ نبرید

یکی دیگر از نقدهای اساسی به این مصاحبه، قرار گرفتن رئیس‌جمهور در مقام دفاع بود. پزشکیان به جای اتخاذ موضعی قاطع و نه‌اجمی در برابر اتهامات و پرسش‌های تاکر کارلسون، عمدتاً به توضیح و توجیه مواضع ایران پرداخت. در شرایطی که ایران همواره از سوی رسانه‌های غربی مورد هجوم و اتهامات متعددی قرار دارد، انتظار می‌رفت که رئیس‌جمهور، به عنوان نماینده‌عالی کشور، نه تنها به دفاع از مواضع ایران بپردازد، بلکه به طور فعالانه به طرح سؤالات و چالش‌های جدی در مورد سیاست‌های آمریکا و اسرائیل بپردازد. به عنوان مثال، در پاسخ به ادعاهای کارلسون مبنی بر شعار «مرگ بر آمریکا»، پزشکیان به توضیح معنای این شعار (مرگ بر جنایت و ناامنی) پرداخت.

جای خالی بازدارندگی

عدم اشاره کافی به توانمندی‌های ایران در صورت وقوع جنگ احتمالی، نقطه ضعف دیگر بود. در بخش مربوط به ادعای «حمله» به ایران، پزشکیان می‌توانست با قاطعیت بیشتری به توانمندی‌های دفاعی ایران اشاره کند و نشان دهد که چنین تهدیداتی، در عمل تأثیری بر مواضع ایران نداشته و نخواهد داشت. به جای صرفاً توضیح در مورد بی‌میلی ایران به جنگ، می‌بایست توانمندی‌های بازدارنده ایران را نیز به تصویر می‌کشید. این نوع قاطعیت و عدم پافشاری بر موضع دفاعی، می‌توانست تأثیرگذاری مصاحبه را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. این مواضع دفاعی، این سسؤال را در ذهن ایجاد می‌کند که آیا این پاسخ‌ها، حتی در صورت عدم وقوع جنگ ۱۲ روزه، تفاوتی می‌کرد؟

پزشکیان در پاسخ به سؤالاتی درباره تهدیدات و حملات احتمالی، عمدتاً بر بی‌میلی ایران به جنگ و آرزوی صلح تأکید کرد. البته که این مواضع اخلاقی و صلح‌طلبانه قابل تقدیر است، اما در یک گفت‌وگو با یک چهره رسانه‌ای آمریکایی که در حال طرح تهدیدات است، عدم اشاره به توانایی‌های بازدارنده و دفاعی ایران، می‌تواند به عنوان ضعفی در مواضع تلقی شود. در صورتی که رئیس‌جمهور فرضیه جنگ‌بعنی را مطرح می‌کرد، می‌بایست مثال‌های بیشتری از توانمندی‌های ایران ارائه می‌داد و با قاطعیت بیشتری از قدرت دفاعی کشور سخن می‌گفت. این امر نه تنها می‌توانست از بار تهدیدات بکاهد، بلکه تصویری قوی‌تر و منسجم‌تر از ایران ارائه می‌داد.

دیپلماسی عمومی و تشریح همبستگی ملی

با وجود تمامی نقدها و نقاط ضعف مطرح شده، این گفت‌وگو نکات مثبتی نیز داشت. مهم‌ترین نکته مثبت در اصل ماجراست. یعنی انجام یک دیپلماسی عمومی در شرایط انزوای رسانه‌ای. در شرایطی که ایران با تحریم‌های گسترده و یک جنگ رسانه‌ای تمام‌عیار مواجه است، هرگونه فرصتی برای حضور در رسانه‌های بین‌المللی و تبیین مواضع، غنیمت است. این گفت‌وگو فارغ از محتوای آن، خود به تنهایی نشان‌دهنده گام مثبتی در جهت شکستن محاصره رسانه‌ای و ایجاد ارتباط مستقیم با افکار عمومی جهانی بود.

تاکر کارلسون، نفوذ زیادی در میان بخشی از افکار عمومی آمریکا به ویژه طرفداران ترامپ دارد و این مصاحبه باعث شد تا صدای ایران به گوش طیفی از مخاطبان که معمولاً به رسانه‌های جریان اصلی گوش نمی‌دهند، برسد. علاوه بر این در این مصاحبه پزشکیان همبستگی ملی ایرانیان را تشریح کرد. او با اشاره به اینکه «هیچ‌کدام از مقامات دولتی ما از از دست‌دادن جان خود در خط دفاع نمی‌ترسند» و «ما از شهادت نمی‌ترسیم». توانست روحیه مقاومت و وحدت مردم ایران را در برابر تهدیدات برای مخاطبان آمریکایی به تصویر بکشد. همچنین توضیحات مربوط به همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، با وجود بدبینی‌ها از نکات مثبت این گفت‌وگو بود.

تفکیک ناپذیری نتانیاهو و ترامپ

یکی از مهم‌ترین نقاط ضعف این مصاحبه، تفکیک ترامپ و نتانیاهو و القای این دیدگاه بود که آمریکا و اسرائیل در حرکات و موضع‌گیری‌هایشان از یکدیگر جدا هستند و مسئولیت اقداماتی مثل تلاش برای تروور یا تخریب مذاکرات، تنها بر عهده اسرائیل است. پزشکیان در این گفت‌وگو ادعان داشت «آمریکا پشت این ماجرا [تروور] نبود؛ اسرائیل بود که این کار را انجام داد.» او تأکید کرد «نتانیاهو چنین تصویری را القا می‌کند تا آمریکا را درگیر جنگ‌های بی‌پایان و بی‌ثباتی بیشتر در منطقه کند.» این مواضع، در تضاد آشکار با فکت‌هایی است که اگر نخواهیم به سال‌های دور بازگردیم، حداقل با مرور رویدادها از ۲۳ فروردین تا امروز ثابت می‌شود که آمریکا و اسرائیل در بالاترین سطح هماهنگی هستند.

حتی باور عمومی هم بر این است که سیاست‌های منطقه‌ای اسرائیل، بدون چراغ سبز یا حتی حمایت مستقیم آمریکا، قابل اجرا نیستند. بنابراین، تفکیک این دو نهاد، به ویژه در موضوعاتی حساس نظیر تلاش برای تروور یا تخریب روند مذاکرات صلح، می‌تواند نوعی ساده‌انگاری یا حتی تناقض با واقعیت‌های موجود به نظر برسد. فارغ از آسیب‌های خطرناک داخلی این مرزبندی، تحلیلگران بین‌المللی نیز با خودشان تصور می‌کنند که این تضاد مواضع بنیادین، نشانه عدم انسجام در بافتار تصمیم‌گیری ایران است. در حقیقت، اقدامات اسرائیل اغلب در چهارچوب یک هماهنگی عمیق‌تر با سیاست‌های منطقه‌ای آمریکا دیده می‌شود. القای این ایده که اسرائیل به تنهایی و بدون اطلاع یا موافقت آمریکا اقدام می‌کند، نه تنها به نفع ایران نیست، بلکه از قدرت چانه‌زنی و شفافیت مواضع ایران کم می‌کند. مهم‌تر از همه این خطر وجود دارد که این تفکیک، به‌مرور به عنوان مبنایی برای سیاست‌گذاری‌های اشتباه قرار گیرد، همانند آنچه که در گذشته در مورد موضوعاتی نظیر اینستکس (ایزار حمایت از مبادلات تجاری با ایران) در دولت حسن روحانی تجربه شد و بعدها محمدجواد ظریف به اشتباه بودن آن اذعان کرد.

کسی که با بمب حرف می‌زند ضامن صلح نیست

یکی از اظهارات تعجب‌برانگیز در این مصاحبه، صحبت درباره توانمندی دونالد ترامپ در آوردن صلح به منطقه بود. پزشکیان در بخشی از گفت‌وگو بیان کرد: «معتقدم رئیس‌جمهور آمریکا، آقای ترامپ می‌تواند منطقه را به سمت صلح و آینده‌ای روشن هدایت کند یا درگیر جنگی شود که نتانیاهو می‌خواهد آمریکا را وارد آن کند.» این اظهارنظر، نه تنها با واقعیت‌های تاریخی و عملکرد ترامپ در دوران ریاست‌جمهوری‌اش همخوانی ندارد، بلکه می‌تواند به معنای نادیده گرفتن

منابع غربی به مرور از سدّ سانسور بزرگ اسرائیلی‌ها عبور کرده و واقعیت‌های ضربات هولناک ایران را افشا می‌کنند

اعتراف‌های یواشکی

جنگ ۱۲ روزه میان ایران و اسرائیل ،که به‌عنوان یکی از شدیدترین درگیری‌های مستقیم میان ایران و رژیم صهیونیستی شناخته می‌شود، نقطه عطفی در رویارویی‌های نظامی منطقه خاورمیانه بود. اگرچه ویدئوهای منتشر شده از مراکزهدف قرار گرفته‌شده در اسرائیل تا حد زیادی گویای چرایی تن دادن کاخ سفید و تل‌آویو به آتش‌بس با ایران است اما اکنون هم خود نتانیاهو و هم منابع وابسته به خود رژیم صهیونیستی زیر بار سانسورهای شدیدتری که خود به آن معترف هستند به بخشی از این ضربات اعتراف کرده‌اند. دوشنبه شب نتانیاهو در یک دیدار سرشار از بلوف با ترامپ یک اعتراف مهم کرد که کمتر در فضای رسانه‌ای ضرب‌پیدا کرد: «ایران به‌دنبال ساخت ۲۰ هزار موشک بود تا آن علیه اسرائیل استفاده کند. کشوری مثل اسرائیل نمی‌تواند با چنین توانایی‌ای مقابله کند. با کمک آمریکا دستاوردهای بسیاری داشتیم.»
اعترافی که نتانیاهو در مورد عدم توانایی در مواجهه با ایران می‌کند را در همین چند روز رسانه‌های وابسته به رژیم صهیونیستی با داده‌های قطره چکانی اعتراف کرده بودند. داده‌های راداری منتشرشده توسط روزنامه بریتانیایی تلگراف و تحلیل‌های انجام‌شده توسط دانشگاهیان دانشگاه ایالتی اورگان، نشان‌دهنده موفقیت ایران در هدف قرار دادن تأسیسات نظامی حساس اسرائیل است. این گزارش‌ها، که توسط روزنامه تایمز اسرائیل نیز بازنشر شده‌اند، جزئیات جدیدی از میزان نفوذ موشک‌های ایرانی به سامانه‌های دفاع‌هوائی چندلایه اسرائیل ارائه می‌دهند. با وجود سانسور شدید اطلاعات توسط مقامات اسرائیلی، این داده‌ها شکاف‌های موجود در روایت رسمی تل‌آویو را آشکار کرده و نشان‌دهنده‌پذیرش تدریجی آسیب‌های واردشده هستند.

■ ■ ■

صهیونیست‌ها به هدف قرار گرفتن ۵ پایگاه اعتراف کردند

بر اساس داده‌های راداری که توسط متخصصان دانشگاه ایالتی اورگان بررسی شده است و روزنامه تلگراف با استناد به آن روز شنبه گزارشی را منتشر کرده است شش موشک شلیک‌شده توسط ایران به پنج پایگاه نظامی کلیدی در مناطق شمالی، جنوبی و مرکزی اسرائیل اصابت کرده‌اند. این پایگاه‌ها شامل یک پایگاه هوایی بزرگ، یک مرکز جمع‌آوری اطلاعات و یک پایگاه لجستیکی بودند که همگی از نظر استراتژیک برای ارتش اسرائیل اهمیت ویژه‌ای داشتند. روزنامه تایم اسرائیل پایگاه‌های هدف‌قرار گرفته را شامل پایگاه‌هوائی تل‌نوف، پایگاه اطلاعاتی گلیوت و پایگاه تولید زووسلاح

منطقه مرکزی اسرائیل، در نزدیکی شهر خروث و حدود ۳۰ کیلومتری جنوب‌تل‌آویو واقع شده‌است. این پایگاه که در دهه ۱۹۴۰ تأسیس شد، نقش کلیدی در عملیات‌های هوایی اسرائیل ایفا می‌کند. تل‌نوف میزبان اسکان‌دارن‌های متعددی از جنگنده‌ها، از جمله جت‌های اف-۱۵ و اف-۱۶ و همچنین بالگردهای تهاجمی است. این پایگاه به‌دلیل موقعیت استراتژیک‌خود، برای اجرای مأموریت‌های تهاجمی، پشتیبانی‌هوائی نزدیک و دفاع از حریم هوایی اسرائیل مورد استفاده قرار می‌گیرد. امکانات پیشرفته راداری و سامانه‌های دفاع‌هوائی مستقر در تل‌نوف، آن را به یکی از ستون‌های اصلی دفاع‌هوائی اسرائیل تبدیل کرده است. علاوه بر این، تل‌نوف به‌عنوان مرکز آموزش خلبانان نیروی هوایی و انجام آزمون‌های تسلیحاتی نیز شناخته می‌شود.

۲ پایگاه اطلاعاتی گلیوت

پایگاه گلیوت، واقع در نزدیکی تل‌آویو، یکی از مراکز اصلی جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات ارتش اسرائیل است. این پایگاه به‌عنوان مقر واحد ۸۲۰، که مسئول عملیات شوند الکترونیکی و جنگ سایبری است، شناخته می‌شود. گلیوت نقش حیاتی در نظارت بر ارتباطات منطقه‌ای، جمع‌آوری اطلاعات سیگنالی (SIGINT)، و تحلیل داده‌های استراتژیک برای تصمیم‌گیری‌های نظامی و امنیتی ایفا می‌کند. این پایگاه با بهره‌گیری از فناوری‌های پیشرفته، توانایی رصد فعالیت‌های نظامی و سیاسی در منطقه خاورمیانه را دارد. گلیوت به دلیل حساسیت اطلاعاتی‌اش، تحت حفاظت شدید قرار دارد.

۳ پایگاه تولید زره و سلاح زیپوریت

پایگاه زیپوریت، واقع در منطقه‌ای صنعتی در مرکز اسرائیل، یکی از مراکز اصلی تولید و توسعه تسلیحات زرهی و سلاح‌های پیشرفته ارتش اسرائیل است. این پایگاه تحت نظارت وزارت دفاع اسرائیل فعالیت می‌کند و در آن تجهیزات زرهی، از جمله تانک‌های مرکاوا، و سیستم‌های تسلیحاتی پیشرفته تولید و ارتقا می‌یابند. زیپوریت همچنین نقش مهمی در تحقیق و توسعه فناوری‌های نظامی، مانند سامانه‌های حفاظت فعال (APS) برای وسایل نقلیه زرهی، ایفا می‌کند. این پایگاه به‌دلیل تولید تسلیحات کلیدی و تأمین نیازهای لجستیکی ارتش، از اهمیت استراتژیک بالایی برخوردار است.

۱۰ سانسورچی‌ها ۱۰ درصد عقب‌نشینی کردند

عملیات‌های وعده صادق ۳ و ۲، که به‌عنوان پاسخ ایران به اقدامات نظامی اسرائیل انجام شدند، نمونه‌های از توانایی ایران در به چالش کشیدن سامانه‌های دفاع‌هوائی اسرائیل هستند. در این عملیات‌ها، ایران از موشک‌های بالستیک پیشرفته و ترکیبی از

زیپوریت معرفی می‌کند. همچنین مطابق گزارش تلگراف علاوه بر شش موشکی که گفته می‌شود به پایگاه‌های نظامی اصابت کرده‌اند، ۳۶ موشک دیگر نیز در داخل اسرائیل فرود آمدند و از رهگیری بافاند هوایی اسرائیل و ایالات متحده گریختند و به ۲۳۰۵ خانه در ۲۴۰ ساختمان به همراه دو دانشگاه آسیب رساندند و بیش از ۱۳۰۰۰ اسرائیلی را آواره کردند. این گزارش در پایان مدعی می‌شود در مجموع، ایران در طول جنگ ۱۲ روزه بیش از ۵۰۰ موشک بالستیک به سمت اسرائیل شلیک کرد که در هشت روز اول جنگ، هر روز تعداد فزاینده‌ای از موشک‌ها موفق به عبور از سیستم‌های دفاعی می‌شدند.

اعتراف از زبان یک مقام اسرائیلی برای اولین بار

روزنامه انگلیسی تلگراف پیش از این در میانه جنگ برای نخستین‌بار به نقل از یک مقام امنیتی اسرائیلی تأیید کرده‌بود که موشک‌های ایرانی به اهداف نظامی حساس در خاک اسرائیل اصابت کرده‌اند. این روزنامه به نقل از یک مقام اسرائیلی توضیح داد‌که در شب چهارم جنگ، ایران درست قبل از طلوع آفتاب حدود ۲۰ موشک بالستیک شلیک کرد که چندین مورد از آن‌ها به مناطق مرکزی اسرائیل، از جمله شهر هر‌تزل یا در شمال تل‌آویو، اصابت کردند. این حملات منجر به به‌صدادر آمدن آذیرهای خطر در سراسر کشور و وقوع انفجارهای مهم‌شد که برای ساکنان مناطق مرکزی اسرائیل تجربه‌ای بی‌سابقه بود. یکی از حملات برجسته‌تر در عملیات وعده‌صادق ۳ زمانی رخ داد که ستاد سازمان اطلاعات اسرائیل (موساد) هدف موشک‌های بالستیک ایران قرار گرفت. با این حال، به دلیل محدودیت‌های شدید رسانه‌ای اعمال‌شده توسط تل‌آویو، جزئیات دقیق مکان‌های هدف‌گیری‌شده به‌طور عمومی منتشر نشد. این سانسور بخشی از سیاست کلی اسرائیل برای کنترل اطلاعات حساس نظامی است، اما انتشار گزارش‌های خارجی مانند گزارش تلگراف این محدودیت‌ها را تا حدی دور زده و تصویری روشن‌تر از میزان خسارات واردشده ارائه کرده است.

اسرائیل به چه چیزی اعتراف کرد

اگرچه رژیم صهیونیستی سعی در سانسور ضربات متحمل شده دارد اما اعتراف به هدف قرار گرفتن ۵ پایگاه از جمله ۳ پایگاه مورد اشاره در گزارش روزنامه تایمز اسرائیل زمانی بهتر مشخص می‌شود که کارکرد آن‌ها تشریح شود.

۱ پایگاه‌هوائی تل‌نوف

پایگاه‌هوائی تل‌نوف یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های نیروی هوایی اسرائیل است که در